

Odkrycia naukowe roku 2011

31 grudnia 2011

Już nieraz biolodzy próbowali usystematyzować bogactwo gatunkowe naszej planety. Nie jest to jednak takie proste – świecące grzyby, skaczący karaluch, jaszczurka wegetarianin czy bakteria, która żywi się rdzą – to tylko niektóre z ciekawszych gatunków odkrytych przez badaczy w poprzednim roku. Tak zwany „top ten” najdziwniejszych odkryć sporządził International Institute for Species (IISE) działający przy Arizona State University.

RYBA, JAK NIETOPERZ

Ten gatunek ryby głębinowej z rodzaju ogackowatych odkryto w rejonie Zatoki Meksykańskiej, który został skażony ropą wydobywająca się z platformy Deepwater Horizon. Cechą charakterystyczną *Halieutichthys intermedius* jest masywne i spłaszczone ciało z wielką głową i ustami, przez co nazywana jest także pływającym nietoperzem. Ryba zaopatrzona jest w dwie płetwy brzuszne i silne mięśnie, dzięki czemu bez problemu może „chodzić” po dnie morskim.

SKACZĄCY KARALUCH

Skaczącego karalucha (*Saltoblattella montistabularis*) odkryto w Afryce Południowej, w okolicach Kapsztadu. Ma mniej niż centymetr długości, a dzięki niezwykle skonstruowanym nogom jest jednym z najbardziej skocznych owadów na świecie. Na czubku głowy ma umieszczoną antenkę, która pozwala utrzymać równowagę podczas skoków. Do tej pory uczeni byli przekonani, że skaczące karaluchy żyły jedynie w czasach prehistorycznych, w okresie późnej jury.

PAJĄK REKORDZISTA

Pająk Darwina (*Caerostris darwini*) przypomina trochę naszego rodzimego krzyżaka. A to, co wyróżnia madagarskiego pająka,

spośród innych, to wyjątkowa wytrzymałość snuty przez niego nici, jak również ich rozmiar. Sporządzone przez niego sieci mogą osiągać powierzchnię wynoszącą nawet 2,8 metra kwadratowego, a podtrzymujące je nici – rozpiętość nawet 25 metrów. Na dodatek ich wytrzymałość jest dwukrotnie większa niż w przypadku jakiegokolwiek innego pająka i kilkakrotnie przekracza wytrzymałość kevlaru, syntetycznej nici, z której szyje się m. in kamizelki kuloodporne.

BAKTERIA Z APETYTEM NA RDZĘ

Ten rodzaj bakterii odkryto we wraku Titanica. Bakteria – nazwana przez naukowców *Halomonas titanicae* zamieszkuje „sople” utworzone z rdzewiejącej stali spoczywającego na dnie transatlantyku. Uczeni mają nadzieję, że bakterię będzie można wykorzystać do utylizacji starych, niepotrzebnych wraków spoczywających na dnie oceanów.

OWOCOŻERNY WARAN

Ciekawy gatunek owocożernego warana odkryto w niezbadanych dotąd lasach jednej z filipińskich wysp – Luzon. *Varanus bitatawa* waży około 11 kilogramów ma dwa metry długości i jest kuzynem nieco większego, mięsożernego warana z Komodo. Jako jeden z zaledwie trzech gatunków współczesnych waranów, *Varanus bitatawa* żywi się wyłącznie owocami i prowadzi bardzo skryty tryb życia, unikając wzroku ciekawskich tubylców.

ZAPYLAJĄCY ŚWIERSZCZ

Naukowcy odkryli, że nieznany wcześniej gatunek świerszcza *Glomeremus orchidopilus*, zamieszkującego wyspę na Oceanie Indyjskim, jest jedynym owadem na świecie, który może zapylić niezwykle rzadkiego storczyka *Angraecum cadetii*. Jest to bardzo niespotykane odkrycie, gdyż świerszcze znane są z tego, że kwiaty raczej jedzą niż zapyłają.

PODWODNY GRZYB

Podwodny grzyb *Psathyrella aquatica* został odkryty przez profesora Roberta Coffana z South Oregon University w rzece Rogue River. Niezwykłe jest to, że grzyb wypuszcza zarodniki tylko i wyłącznie pod wodą. Jest to pierwszy, znany naukowcom, grzyb blaszkowy, który dzięki mocnej budowie i swoistym skrzelom jest w stanie żyć w rzekach.

ZĘBATA PIJAWKA

Odkryty w wodach Amazonki nowy gatunek pijawki charakteryzuje się masywną szczęką uzbrojoną w rząd ostrych zębów. Zwierzę zostało znalezione w Peru, przyczepione do błony śluzowej nosa małej dziewczynki. Ze względu na nieproporcjonalnie duże zęby pijawka została nazwana przez naukowców *Tyrannobdella rex*, co ma kojarzyć się z jednym z najbardziej drapieżnych dinozaurów – T. Rexem.

ŚWIECĄCE GRZYBY

Grzyb (*Mycena luxaeterna*) charakteryzuje się niezwykle intensywną biolumiscencją. Nowe odkrycie należy do rodzaju grzybówek (*mycena*), posiada małe (ok. 1 cm) kapelusze i przez 24 godziny na dobę emituje jasną, zielonożółtą poświatę. Prowadzący badania, prof. Dennis Desjardin z Uniwersytetu Stanowego San Francisco zainspirowany kompozycją „Requiem” Mozarta ochrzcił nowy gatunek grzyba nazwą *Mycena luxaeterna* co oznacza „wieczne światło”. Myceny można znaleźć na terenie Belize, Brazylii, Republiki Dominikany, w Japonii, Malezji, Portoryko i na Jamajce.

AFRYKAŃSKA ANTYLOPA

Odkrycie ssaka, to zawsze duże wydarzenie. Dlatego pojawienie się nowej antylopy (*Philantomba walteri*) z podrodziny afrykańskich antylop krętorogich – dujkerów, wywołało niemałe poruszenie w świecie nauki. Sprawa jest o tyle ciekawa, że po raz pierwszy badacze zobaczyli przedstawiciela tego gatunku, na jednym z mięsnych targów w zachodniej Afryce, gdzie był serwowany jako dziczyzna.

Na podstawie: BBC News, International Institute for Species
(IISE)

Źródło: Ekologia.pl